

Пізнавально – розважальна гра

«Зимове поле чудес»

Підготувала вихователь: Бальсанко Надія

Коротка анотація: гра побудована згідно однойменній телепередачі – три тури, гра з глядачами, фінал та супер гра. Поле з цифрами, які відповідають кількості цукерок, сектор банкрут - цукерки згорають, сектор приз, сектор + можливість відкрити будь яку букву, сектор шанс - допомога товариша, сектор ?- відгадати зимову загадку. Гра розрахована для дітей середнього та старшого віку. Вибір трійок гравців проходить завчасно. Один з переможців кожного туру бере участь у фінальній грі. Переможець фіналу переходить в супер гру.

Завдання: відгадати слово.

Обладнання: ігрове поле, юла, табло, цукерки, призи, зимові загадки.

Мета: розвивати пізнавальні інтереси учнів; формувати уявлення про календар народніх свят. Глибше познайомити з історією назв зимових місяців та про народні свята зимового циклу. Виховувати любов до історичного минулого українського народу, повагу до народних звичаїв та обрядів на основі збереження їх у пам'яті народній.

Хід гри

Вступне слово вихователя

Дорога біла стелиться,
І краю їй нема.
Сніжок мете. Метелиця
Прийшла до нас зима.
Льодком тоненьким скована,
Спинилася ріка.
Повита тихим сном вона,
Весняних днів чека.
І ліс дріма. Безлистою
Верхівкою поник.
Над ним пісні виспівує
Лиш вітер-сніговик.

Коли температура повітря постійно нижче нуля градусів, замерзають водойми, випадає сніг, у природі настає зима. Все засинає під білою сніговою ковдрою до весни. Народ любить зиму за її білосніжну красу і за калейдоскоп зимових свят і розваг.

Дні зими, мов дивне свято.
Свято чистоти і новизни.
Падає повільно сніг лапатий
На покрівлі, вулиці, тини.
Осінь розпрощалася з землею,

Відгорів багряний той вінок,
Тихо-тихо, лиш сніжинок-феї
Нескінченний свій ведуть танок.

- Назву зимових місяців ви звичайно всі добре знаєте. А чи відомо вам, що у багатьох народів світу назви місяців пов'язані з явищами природи або діяльністю людей.

У російській мові, наприклад, поширені назви місяців грецького та латинського походження, в українській, білоруській – старослов'янського походження.

Пропоную вам здійснити мандрівку по зимовим місяцям, дізнатись про походження їх назв, а ще пригадати якими святами багатий кожен з зимових місяців. А подорожуватимемо ми з вами у вигляді пізнавальної гри «Зимове поле чудес» .

Основна частина

1 тур.

Вихователь.

Грудень рік кінчає, зиму починає. Зима розпочинається в грудні, і в народі цей місяць називали «першозимник». У цьому місяці дні найкоротші . Тому його ще іменували «ніч року».

Грудень – від слова «груддя». Після осінніх дощів розбиті возами дороги замерзали. Їздити було важко – заважали замерзлі грудки.

У народі цей місяць звали..... Гра почалась! Крутіть барабан!

--	--	--	--	--	--	--

СТУДЕНЬ

- Грудень – студень, на всю зиму землю вистужує, а ще його називають : лютень, хмурень, стужайло, мостовик, трусинь.

2 тур.

Вихователь.

Січень – найсуровіший з усіх місяців. У січні – мороз і сонце. Мерехтять, немов алмази, сніжинки. Дерева вбираються в «морозяні квіти» - пухнастий іній.

Січень славиться тріскучими морозами та завірюхами. Українська назва цього місяця походить від словосполучення «січе сніг». Січень – середина зими, верхівка року. Це місяць найкоротших днів і найдовших ночей. За народними прикметами, якщо в січні тепло, то в лютому чекай великих і тривалих морозів.

В народі січень називали.....

--	--	--	--	--	--	--

ТРІСКУН

- Таку назву місяць дістав за тріскучі морози і люті хуртовини. У давнину казали: «У січні і снігом лице, і морозом вуха пече». Народна назва місяця: просинь, сніговик, тріскун, льодовик.

Гра з глядачами

- Зима дуже багата на свята та розваги. Чи добре ви знаєте ці свята та їх обряди, ми зараз і перевіримо. Слухайте уважно, про яке свято йде мова?

1. Це свято в грудні. Цього дня дівчата ворожать на судженого, хто як уміє: на люстерко, чобіток кидають, під вікном слухають. А ще, цього дня ставили у склянку з водою вишневу гілочку, і якщо вона розквітала – дівка заміж піде цього року.

(7 грудня – день Катерини)

2. Це свято також у грудні. Саме на це свято завжди перли калиту – солодкий коржик з діркою, який треба було вкусити. Калиту прив'язували стрічкою так високо, щоб тільки підстрибнувши можна було її вкусити.

(13 грудня – Святого Андрія)

3. На це свято чекає кожна дитина, адже на ранок під подушкою знаходить подарунок. Та це стосується лише тих, хто увесь рік був слухняним та розумним. Неслухи отримували різочки.

(19 грудня – Святого Миколая)

4. Колись наші пращури зустрічали це свято весною, за часів Київської Русі – восени, згодом почали відзначати в січні. І зараз, під час цього свята, водять хороводи, дарують подарунки та дружно святкують.

(31 грудня – Новий рік)

5. Саме цього дня , за церковним календарем, народився Ісус Христос. Ввечері в кожній оселі, на передодні свята, готують 12 пісних страв, серед яких обов'язковою кутя.

(7 січня – Різдво)

6. Цього дня, коли смеркало, дівчата йдуть щедрувати. Дівчатка та жінки одягають яскраві українські хустки та ходять по дворах співати щедрівки. Хлопцям ходити не можна. На ранок по дворах ходять вже лише хлопчики та парубки- колядують, а жінкам цього дня ходити по хатах заборонено.

(13 січня – Меланки, 14 січня – Старий новий рік)

7. За традицією цього дня на ставку чи на річці роблять із льоду хрест та освячують воду. Вода в цей день вважається цілющою. Деякі люди цього дня купаються в ополонці, аби бути дужими та здоровими.

(19 січня – Водохреща)

8. Це свято святкують цілий тиждень: веселяться, ходять в гості та печуть запашні млинці. Після цього свята настає Великий піст, під час якого не можна їсти м'ясо, молочні продукти та вживати жирну їжу.

(масляна)

9. Це свято ще називають Зимо бором, адже за повір'ям зима зустрічається з весною. Цього дня люди несуть до церкви спеціальні свічки для освяти. Вважають, що вони допомагають при багатьох хворобах та захистять дім від блискавиці. Господарки цього дня випікають солодких жайворонків.

(15 лютого – Стрітєння)

3 тур

Вихователь.

Лютий – це пора великих сніжних заметів, а тому він місяць «кривих доріг». Лютий дволикий місяць: і теплом приголубить, і морозом налякає; т сичнем потягне, то березнем прозирне. І все ж таки лютий – кінець зими!

Яким би лютим не був цей місяць, весна вже не за горами: «Лютий зиму видуває», а «Лютневий сніг весною пахне».

А ще в народі місяць лютий величають.....

--	--	--	--	--	--	--	--

Б О К О Г Р І Й

В народі лютий називають «бокогрієм», бо в цьому місяці сонечко хоч і стоїть на небі набагато вище, ніж у січні, гріє все одно лише один бік, другий при цьому мерзне.

Рухівка «Я морозу не боюсь»

Я морозу не боюся,

З ним я тісно подружуся.

Підлетить до мене він,

торкне руку, вкусе ніс.

Отже, треба не зіватись,

Розтиратись, зігріватись.

(виконуються рухи на увагу: ніс, вухо, лікоть, коліно, лоб)

Фінал

Вихователь.

У фінальній грі ми розкриємо слово, яке тісно пов'язане з святковим періодом так званого зимового повороту Сонця.

--	--	--	--	--	--

КОЛЯДА

Свято Коляди відзначається впродовж двох тижнів – з 7 по 19 січня.

Перед Колядою, за звичаєм, усі разом кличуть: «Пане господарю, дозвольте колядувати». А після колядування кажуть: «Бажаємо вам у щасті свята проводити, а за рік ще краще у здоров'ї дожити».

Колядка – це величальна пісня на честь Коляди, тобто Небесної матері, новонародженого Сонця, матері Світла.

Супер гра

--	--	--	--	--

ДІДУХ

«Дідух» - це сніп пшениці, зі застромленою дерев'яною ложкою, який вносить в оселю сам господар на передодні Різдва.

«Дідух» уособлює дух предків, які приходять на Різдво в гості. До свят вечірніх символів належить кутя, зубці часнику –від нечистої сили, свічки, солома, горіхи, ласощі для дітей.

Привітання переможця, нагородження учасників.

Підсумок

Вихователь.

Ось і закінчилась наша гра. Сьогодні ми не лише визначили переможця гри, а й дізнались багато цікавого та корисного про зимові місяці та свята зимового циклу. А ще, наша гра була дуже смачною, бо дала змогу за ваші вірні відповіді посмакувати цукерками.

Зимові свята надзвичайно солодкі, тож солодких вам свят та щасливого Нового року!

Сійся, родися, жито-пшениця,

Всяка пашниця.

Щоби родило в землі,

Щоби був хліб на столі,

І на полі, і в стодолі.

Щоб добра було доволі,
Щоб не знали вже розлуки
Ані діти, ані внуки.
Дай же, Боже, в добрий час
Щоб добро гостило в вас!
Зі святом вас друзі,
Щиро вас вітаю.
Щастя і здоров'я
Від душі бажаю
І у вас, і у нас,
Хай буде гаразд.
Щоб і ви, і ми
Щасливі були!

